

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL POTENCIALIAI PAVOJINGŲ ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. I-1324
PAKEITIMO ĮSTATYMO, DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮSTATYMO NR. IX-1672 2
IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ
KODEKSO 589 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 47¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-19-372(3) TAIS 19-5363(2))

2019-05-21 Nr. NV-1386
Vilnius

Projektų rengėjas - Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Projektų tikslai - supaprastinti potencialiai pavojingų įrenginių (toliau – įrenginiai) priežiūros reikalavimus, atsisakyti įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę ir nuolatinės įrenginių priežiūros licencijų bei nustatyti įrenginių savininkų ir priežiūrą vykdančių asmenų atsakomybę už įrenginių priežiūros pažeidimus ir tarpusavyje suderinti įstatymų nuostatas.

Dabartinė situacija:

- Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatyme (toliau – Įstatymas) daug perteklinių ir neproporcingų reikalavimų juridiniams asmenims, vykdančioms įrenginių priežiūrą; sudėtinga ir neefektyvi įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę suteikimo tvarka; neaišku kokius veiksmus įrenginio savininkas turi atlikti ir kokius dokumentus pateikti įgaliotoms įstaigoms, ar įrenginio savininkas fizinis asmuo pats gali atlikti nuolatinę priežiūrą savarankiškai ir kokie reikalavimai jam keliami.
- Įrenginių kategorijos patvirtintos Vyriausybės nutarimu, parametrai – SADM, ekonomikos ir inovacijų, energetikos ministrų įsakymais.
- Įstatymas nustato nuolatinės įrenginių priežiūros licencijavimo tvarką, reikalavimus. Šiuo metu licenciją atlikti nuolatinę įrenginių priežiūrą turi 83 juridiniai asmenys, 6 juridiniams asmenims išduota 11 įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę. Įrenginių techninę būklę periodiškai bei papildomai tikrina akredituotos įstaigos, todėl nuolatinės įrenginių priežiūros licencijavimas yra neproporcinga priemonė. Be to, ji neužtikrina reikiamos priežiūros kokybės (VDI duomenimis, 2016-2018 m. iš viso buvo surašyti 44 reikalavimai dėl pažeidimų pašalinimo, uždrausta naudoti 7 įrenginius).
- Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme nurodyta skirtinga nei Įstatyme įrenginio sąvoka.
- Administracinių nusižengimų kodeksas šiuo metu nenumato atsakomybės už įrenginių priežiūros norminių teisės aktų pažeidimus. VDI neturi teisės bausti įrenginio savininko fizinio asmens, nors fizinių asmenų vardu užregistruoti 2 427 įrenginiai, iš jų 256 yra laikinai nenaudojami, 570 įrenginių laiku neatlikti techninės būklės patikrinimai. Be to, asmenims, atliekantiems įrenginių priežiūrą pagal sutartis, taip pat nėra taikoma atsakomybė už teisės aktų nevykdymą.

Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre (toliau – Registas) iš viso įregistruoti 41 295 įrenginiai, iš jų 4 469 įrenginiai yra laikinai nenaudojami, 228 – pripažinti netinkamais naudoti.

Projektų esmė, nauda:

➤ **Istatymo projekte (dėstoma nauja redakcija) siūloma:**

- atsisakyti prievolės juridiniam asmeniui, siekiančiam atlikti įrenginių techninės būklės tikrinimą, gauti įgaliojimus iš valstybės institucijos, atsakingos už atskirų kategorijų/parametrų įrenginių priežiūros administracinį reglamentavimą (lieka tik reikalavimas būti akredituotam kaip A tipo kontrolės įstaigai pagal Lietuvos standartą);
- atsisakyti nuolatinės įrenginių priežiūros licencijavimo;
- supaprastinti nuolatinės įrenginių priežiūros organizavimo tvarką ir įrenginių priežiūros reikalavimus;
- sudaryti galimybę įrenginio savininkui pačiam ar jo darbuotojams atlikti įrenginių nuolatinę priežiūrą, jeigu šie asmenys yra įgiję tinkamą kvalifikaciją ar žinias ir įgūdžius;
- įstatyme nustatyti įrenginių kategorijas (jų parametrus tvirtins Vyriausybė);
- patikslinti įstaigų, atsakingų už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, taip pat asmenų, atliekančių įrenginių priežiūrą, ir įrenginių savininkų teises ir pareigas;

- atlikti redakcinio pobūdžio pakeitimus, atsisakant perteklinių, pridėtinės vertės nesukuriančių, besidubliuojančių nuostatų (patikslinti/atsisakyti kai kurių sąvokų bei nuostatų prieštaraujančių Reglamentui (EB) Nr. 765/2008, nustatančiam su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir kt.).

Atsisakius įgaliojimų suteikimo tvarkos ir nuolatinės įrenginių priežiūros licencijavimo supaprastėja administracinės procedūros, kai atsakinga valstybės institucija, priimdama sprendimą dėl įgaliojimo suteikimo, pakartotinai tikrina Nacionalinio akreditacijos biuro patikrintus duomenis, taip pat mažinama administracinė našta verslui, pagreiteja sprendimų priėmimas, didinama konkurencija rinkoje.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vykdamas projektą „Teisinio reguliavimo tinkamumo patikros“ Nr. 10.1.4-ESFA-V-921-01-0001 Chemijos srities pasiūlymų dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo pateikimo“ įvertinta, kad panaikinus nuolatinės įrenginių priežiūros licencijavimą bei įgaliojimų suteikimą akredituotosioms kontrolės įstaigoms, verslui prisitaikymo išlaidos sumažėtų 1,376 mln. eurų.

Pagal Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodiką apskaičiuota, kad Įstatymo pokytis administracinę naštą sumažina 431,47 euro.

- **Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo projektą siūloma** apibrėžti potencialiai pavojingą įrenginį, nurodant, kad tai darbo priemonė, kaip nustatyta Įstatymo projekte.
- **Administracinių nusižengimų kodekso projekte siūloma** nustatyti įrenginių savininkų ir įrenginių priežiūrą atliekančių asmenų atsakomybę už pažeidimus:
 - už pasikeitusių duomenų nepateikimą Registro tvarkytojui – įspėjimas arba bauda nuo 50 iki 200 eurų;
 - už įrenginio priežiūros atlikimą, neturint reikiamos kvalifikacijos arba specialiųjų žinių ir įgūdžių, arba reikiamos įrangos, prietaisų ir priemonių – įspėjimas arba bauda nuo 100 iki 300 eurų;
 - už neužregistruoto Registre įrenginio naudojimą, taip pat už naudojimą, neatlikus techninės būklės tikrinimo ar naudojimą nustačius sutrikimus, kurie kelia grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai ar dėl kurių gali įvykti įrenginio avarija) bei potencialiai pavojingo įrenginio pripažinto netinkamu naudoti ir nesaugus žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai, neatitiktį nepašalinimą – bauda nuo 300 iki 600 eurų.
 - Už pakartotinai padarytus nusižengimus nustatomos atitinkamai didesnės baudos.

Įstatymų įsigaliojimo data – 2019-11-01.

Derinimas: Projektai svarstyti 2019-03-26 ir 2019-05-21 tarpinstituciniuose pasitarimuose ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019-03-22 išvadoje Nr. NV-827 bei 2019-05-10 išvadoje Nr. NV-1294 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektai įgyvendina Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 3.2.1 darbo „Žmogaus patogumui skirtos viešosios paslaugos“ 3 veiksmą „Viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimas, įdiegiant efektyvumo vertinimus, supaprastinant ir trumpinant procesus, parenkant tinkamiausią paslaugų teikimo būdą“ ir Vyriausybės 2018-11-21 pasitarimo „Dėl konkurencijos didinimo prekybos maisto produktais srityje ir Vyriausybės siūlomais sprendimais didinamos gyventojų perkamosios galios apsaugojimo, taip pat administracinės naštos mažinimo smulkaus ir vidutinio verslo subjektams“ sprendimą (protokolo 3.1.5.2 p. numatyta iki 2019-07-01 parengti Įstatymo pakeitimų projektą, kuriame būtų supaprastinti potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros reikalavimai).

Įstatymo projektas susijęs su Susitarimo dėl šalies pažangai būtinų reformų 1.5 p. nuostata „Modernizuoti viešąsias ir administracines paslaugas, įdiegiant efektyvumo vertinimus, supaprastinant ir trumpinant procesus, parenkant tinkamiausią paslaugų teikimo būdą“.

Projektai įtraukti į Seimo VI (pavasario) sesijos darbų programą (svarstymo Seime mėnuo – gegužė).

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.